

SŁUŻBA ZDROWIA

Opieka zdrowotna w Irlandii Północnej zapewniana jest przez państwową służbę zdrowia zwaną **National Health Service NHS** lub **Health Personal and Social Services HPSS**. Przeważająca większość ludzi korzysta z NHS, a większość usług jest bezpłatna.

Nie ma żadnych ograniczeń w korzystaniu z opieki zdrowotnej.

DOSTĘP DO OPIEKI ZDROWOTNEJ

Jeśli mieszkasz w Irlandii Północnej przysługuje Ci bezpłatna opieka zdrowotna. Jako dowód do uprawnienia możesz przedstawić formularz E111.

Jeśli jednak przebywasz tu tymczasowo możesz bezpłatnie korzystać z opieki zdrowotnej jeśli zajdzie taka potrzeba lub jeśli istniejące schorzenie się pogorszy podczas pobytu. Jako dowód do uprawnienia możesz przedstawić formularz E111

Jeśli jesteś pracownikiem w delegacji lub studentem będziesz potrzebować formularza E128.

Istnieje także formularz E112, którego używa się gdy przyjeżdża się do Irlandii Północnej specjalnie w celu otrzymania bezpłatnego leczenia. Potrzeba do tego również skierowania.

LEKARZ RODZINNY (GP)

REJESTRACJA U LEKARZA RODZINNEGO, KARTA MEDYCZNA

Głównym punktem dostępu do opieki zdrowotnej jest lekarz rodzinny (*GP general practitioner*)

Lekarz rodzinny jest odpowiedzialny za całe leczenie i on/a decyduje o konieczności konsultacji ze specjalistą.

Aby korzystać z jakichkolwiek usług zdrowotnych musisz zarejestrować się u lekarza rodzinnego.

- Po pierwsze musisz wypełnić formularz HS22X. Jest on dostępny w każdej przychodni lub w **Central Services Agency**. Adresy i numery telefonu znajdziesz w książce telefonicznej oraz Yellow Pages.
- Po drugie musisz znaleźć przychodnię, która przyjmuje nowych pacjentów

Listę lekarzy można uzyskać:

- W Central Services Agency
- W Citizens Advice Bureau (Poradnia Obywatelska)
- W Health and Social Services Council (Rada ds zdrowia i pomocy społecznej)
- W bibliotekach publicznych
- W książce telefoniczne oraz Yellow Pages.j
- Przyjaciele i sąsiedzi mogą polecić dobrą przychodnię w Twojej okolicy

Niektóre przychodnie mają już wielu pacjentów i nie są w stanie przyjąć nowych. Jeśli masz problemy ze znalezieniem przychodni skontaktuj się z **Central Services Agency**.

Jeśli lekarz przyjmie Cię do swojej praktyki, podpisze Twój formularz HS22X i po jakimś czasie otrzymasz północnoirlandzką **kartę medyczną**.

Zarejestruj się u lekarza jak najszybciej. Nie czekaj aż się rozchorujesz. Karta medyczna potrzebna jest także do korzystania z usług dentysty lub do rejestracji w innej przychodni.

Przy rejestracji będą Cię pytać jak długo zamierzasz tu zostać. Data, którą podasz będzie uważana za datę, do której będziesz zarejestrowany/a u lekarza. Po tym terminie zostaniesz skreślony/a z listy bez powiadomienia i w razie czego będziesz musiał/a się ponownie zarejestrować.

Jeśli więc nie jesteś pewien/pewna kiedy opuścisz Irlandię Północną, lepiej powiedzieć, że zostaniesz do odwołania.

WIZYTA U LEKARZ RODZINNEGO

W większości przypadków należy się umówić na wizytę, co oznacza że trzeba zadzwonić do przychodni lub udać się tam osobiście by ustalić termin badania.

Niekiedy na wizytę trzeba czekać kilka dni. Jeśli pilnie potrzebujesz leczenia poproś o pilną wizytę (*urgent appointment*).

Jeśli nie możesz stawić się na wizytę jak najszybciej poinformuj o tym przychodnię.

Jeśli nie jesteś zadowolony ze swojego lekarza możesz go zmienić. Aby to uczynić należy udać się do wybranej (nowej) przychodni ze swoją kartą medyczną i ponownie zarejestrować się. Nie musisz podawać powodu.

KONSULTACJE SPECJALISTYCZNE

W celu skonsultowania się ze specjalistą należy uzyskać skierowanie od lekarza rodzinnego.

ŚWIADCZENIE CHOROBY SSP (Statutory Sick Pay)

Jeśli jesteś zatrudniony i zachorujesz być może przysługuje Ci świadczenie chorobowe SSP. Więcej informacji znajdziesz w broszurce ZATRUDNIENIE.

NAGŁE WYPADKI

KIEDY POTRZEBUJESZ LEKARZA POZA GODZINAMI URZĘDOWANIA

Wszystkie przychodnie muszą udzielić pomocy w nagłych wypadkach bez względu czy ktoś jest zarejestrowany czy nie.

Wszyscy lekarze muszą mieć numer telefonu, pod którym można się z nimi skontaktować poza godzinami urzędowania. Jeśli go nie znasz zapytaj w przychodni zdrowia albo zadzwoń pod numer przychodni, poda Ci go automatyczna sekretarka.

Po rozmowie z lekarzem zadecyduje on/a czy konieczna jest wizyta domowa czy powinieneś przybyć do ośrodka otwartego poza normalnymi godzinami urzędowania.

Z zasady lekarze udają się na wizyty domowe tylko jeśli jesteś bardzo chory/a.

W RAZIE NAGŁEJ CIĘŻKIEJ CHOROBY LUB OBRAŻEŃ

Skontaktuj się z izbą przyjęć (*A&E Department*) w pobliskim szpitalu. Adres i numer telefonu znajdziesz w książce telefonicznej oraz Yellow Pages.

JEŚLI POTRZEBUJESZ KARETKI

Zadzwoń pod numer 999 lub 112, jest to bezpłatny numer ratunkowy.

Wszystkie służby i usługi ratunkowe są bezpłatne. Nie musisz także być zarejestrowany u lekarza aby z nich korzystać.

APTEKA, RECEPTY

Lekarstwa dostępne są w aptekach, a niektóre takie jak środki przeciwbólowe i witaminy, także w supermarketach i innych sklepach.

Wiele leków można otrzymać tylko na receptę.

Recepta (*prescription*), którą otrzymujesz od lekarza daje Ci pozwolenie na zakup takiego lekarstwa.

Receptę zrealizować można tylko w aptece. Zwykle za leki trzeba płacić. Obecnie opłata wynosi około £6.50 za każdy lek na receptę (przp.tłum.)

Możesz otrzymywać leki za darmo jeśli

- Masz poniżej 16 lat
- Uczysz się i masz poniżej 19 lat
- Masz powyżej 60 lat
- Pobierasz pewne zasiłki
- Cierpisz na pewne choroby
- Jesteś w ciąży lub masz dziecko poniżej 1 roku
- Masz niskie dochody

Poproś aptekarza lub Ośrodek Pomocy Społecznej o więcej informacji.

Farmaceuci pracujący w aptekach mogą również doradzić jak leczyć pewne schorzenia. Po prostu poproś aptekarza o rozmowę i wyjaśnij na czym polega Twój problem. Może on/a polecić jakiś lek lub skierować do lekarza rodzinnego.

DENTYSTA

Aby zarejestrować się u dentysty trzeba mieć kartę medyczną wydaną przez CSA. Jak ją otrzymać dowiesz się z wcześniejszych paragrafów.

Możesz wybrać dowolnego dentystę. Ich lista dostępna jest w

- W Central Services Agency
- W Health and Social Services Council (rada ds zdrowia i pomocy społecznej)
- W książce telefonicznej oraz Yellow Pages

Dowiedz się czy wybrany dentysta ma podpisany kontrakt z państwową służbą zdrowia. Jeśli tak, leczenie będzie tańsze.

Można poprosić dentystę o **plan leczenia**, zawierający szczegóły dotyczące kuracji i przewidywany koszt. Podpisując plan, godzisz się na leczenie.

Bezpłatne leczenie stomatologiczne przysługuje:

- Osobom niepełnoletnim
- Osobom uczącym się poniżej 19 lat
- Kobiетom w ciąży i matkom dzieci poniżej 12 miesięcy
- Osobom o niskich zarobkach
- Osobom pobierającym pewne zasiłki

OPIEKA OKULISTYCZNA

Jeśli potrzebujesz badania wzroku skontaktuj się z uprawnionym optykiem.

Lista optyków dostępna jest w:

- W Central Services Agency
- W Health and Social Services Council(Rada ds zdrowia i pomocy społecznej)
- W Citizens Advice Bureau (Poradnia Obywatelska)
- W książce telefonicznej oraz Yellow Pages.

Jeśli jesteś uprawniony do bezpłatnych recept, mogą Ci też przysługiwać ulgi w opłatach za badania wzroku i okulary. Zajrzyj do sekcji o Aptekach i skonsultuj się z okulistą.

PLANOWANIE RODZINY

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej antykoncepcji skontaktuj się z lekarzem rodzinnym lub lokalną kliniką planowania rodziny (*family planning clinic*). Jest to darmowa i poufna usługa. Listę klinik znajdziesz w książce telefonicznej.

OPIEKA PODCZAS CIĄŻY

Jeśli jesteś w ciąży skonsultuj się z lekarzem rodzinnym, który/a zapewni Ci opiekę zdrowotną i skieruje do odpowiednich specjalistów takich jak położna i lekarz położnik, którzy zapewnią Ci dalszą opiekę.

Położna to pielęgniarka wyspecjalizowana w opiece nad kobietami w ciąży, w czasie porodu i zaraz po urodzeniu dziecka

Położnik to lekarz który specjalizuje się w kwestiach zdrowia kobiecego, głównie ciąży i porodu.

Więcej informacji uzyskasz od lekarza rodzinnego.

Rozpocznij opiekę pre-natalną jak najszybciej, aby uniknąć komplikacji.

NIE ZNASZ ANGIELSKIEGO?

Jeśli nie znasz angielskiego, masz prawo poprosić o tłumacza kiedy korzystasz z państwowej służby zdrowia.

Twoja przychodnia jak i każda inna placówka służby zdrowia ma obowiązek Ci go zapewnić.

Jest to usługa bezpłatna i poufna.

Jeśli instytucje odmówią Ci tłumacza skontaktuj się z Equality Commission lub Law Centre (NI).

PRZYDATNE KONTAKTY

Central Services Agency

2 Franklin Street
Belfast
BT2 8DQ
Tel: 028 9032 4431

Equality Commission Northern Ireland

Equality House, 7-9 Shaftesbury Square, Belfast, BT2 7DP
Tel: 028 9050 0600 Textphone: 028 9050 0589
www.equalityni.org email: information@equalityni.org

Law Centre

124 Donegall Street, Belfast, BT1 2GY
Tel: 028 9024 4401

9 Clarendon Street, Londonderry, BT48 7EP

Tel: 028 7126 2433

STEP

UNIT 7 Dungannon Enterprise Centre, 2 Coalisland Rd, Dungannon, BT71 6JT. Tel: (028) 8772 9002, email: info@stepni.org www.stepni.org

Portadown Migrant Worker Centre.

Transport and General Workers Union, Rainbow Corner, William Street, Poortadown.
Tel: (028) 3839 9595

Cookstown Migrant Worker Project.

Gortalowry House, 94 Church St. Cookstown, BT80 8HX.
Tel: (028) 8676 3322

Ballymena Community Forum

Glendun Drive, Ballymena
Tel: (028) 2565 1032
Email: info@ballymenacommunityforum.org